

20 DE JUNY. DIA MUNDIAL DELS REFUGIATS

Amb motiu del Dia Internacional de les Persones Refugiades, s'ha considerat oportú reflexionar sobre aquest complicat i enrevessat assumpte:

Un refugiat (segons defineix a l'article 1A de la Convenció de 28 de juliol de 1951 relativa a l'estatut dels refugiats de les Nacions Unides) és una persona que es troba fora del país on n'és originaria, o bé on resideix habitualment, a causa d'un temor fonamentat de persecució per raons d'ètnia, religió, nacionalitat, pertinença a un grup social o opinions polítiques, i que no pot o no vol reclamar la protecció del seu país per a poder tornar-hi.

Ja d'entrada, amb una definició d'aquesta naturalesa, en què se li reconeix categoria acceptada per una àmplia majoria dels països, ens podem trobar amb confoses, sinó dubtoses, aplicacions legislatives.

La seva arrel més moderna va ser aplicada a grups de persones que fugien de l'Europa de l'Est després de la II Guerra Mundial.

Així, doncs, podem veure que aquest terme de refugiat se sol aplicar a aquells grups de persones que viuen una situació contemplada per la convenció de 1951.

Si fem una mirada pretèrita, ens trobem que després de l'Edicte de Fontainebleau de 1685 pel qual a França es prohibeix el protestantisme, grans quantitats d'hugonots marxaren a Anglaterra, Països Baixos, Suïssa, Sud-àfrica, Alemanya i Prússia.

Entre d'altres també cal recordar que a Rússia, en el traspàs del segle XIX al segle XX, dos milions de jueus van veure's en la necessitat d'emigrar.

Durant el segle XIX una significativa part dels pobles musulmans (muahacir) que habitaven en la zona dels Balcans, el Caucas, i Crimea varen buscar protecció a l'actual Turquia.

I de seguir fent-ne un repàs continuàriem trobant exemples de pobles que han hagut d'abandonar les seves terres per tal d'aconseguir viure en millors condicions...

Per altra part, hi ha un enorme gruix de persones que, sense ser identificades com a tals, pateixen la mateixa sort que les persones refugiades.

En els últims anys tot indica que apareix un nou fenomen migratori, cada dia més notable, i que correspon al de persones de diverses parts de l'anomenat tercer món que marxen de les seves terres buscant el seu "Dorado".

Aquestes, podem dir, petites però constants onades migratòries, ens han mostrat tota la cruïlla que pot arribar a suportar l'ésser humà.

Recordant unes recents reflexions fetes per l'expresident de l'Uruguai, Sr. José Múgica, diem, com ell, que les persones que fugen dels seus països també pertanyen a la nostra mateixa civilització.

Aquestes gents han perdut les claus de la seva realitat perquè la cultura occidental ha generat tot un conjunt de necessitats que han arribat a ser conegudes arreu del planeta i han provocat que molts pobles hagin acabat perdent les bases de la seva pròpia subsistència.

Els governs saben que en aquest intent desesperat, moltíssimes d'aquestes persones hauran de patir tot tipus de maltractaments i, pel que fa a experiències geogràficament properes, moltes d'elles acabaran ofegades en el que s'ha convertit en el mar cementiri més gran de la terra, el Mar Mediterrani com ja se l'anomena en alguns àmbits, Mare mortum.

Aquest fenomen forçosament ha de passar per fer que el continent africà pugui desenvolupar-se, per tant, deixant-lo d'explotar de la manera com ara es fa.

En el moment que els esforços occidentals no siguin reforçar les muralles separadores entre occident i la resta del món, i es pugui parlar de pau per a tothom, el problema migratori haurà, pràcticament, acabat

Diàriament centenars de persones, la majoria després d'haver recorregut milers de kilòmetres travessant deserts i patint tot tipus d'agressions, arriben a les costes africanes del Mar Mediterrani i des d'allà són embotits en enganyoses embarcacions, després de pagar, el que per elles representen enormes quantitats de diners, a màfies que els obliguen a iniciar el que, per la majoria, acabarà essent l'últim acte del seu desesperat viatge, en massa ocasions l'últim viatge de la seva vida...

Aquest fet no és desconegut per a molts dels països que configuren la Unió Europea. Els seus governs s'ho miren des de la suficient distància que els permet considerar que a ells, com a poble, això mai els hi passarà. I des d'aquesta posició de privilegi, fins i tot hi ha qui recomana endurir totes aquelles mesures que permetin evitar aquestes arribades massives, fent entrega de quantitats descomunals a altres països que retindran a molts milers de persones, de totes les edats, en presons on són sotmeses a tota mena de vexacions clarament denunciades per tots els tractats de què la UE va dotar-se, en el seu dia, per definir els drets humans.

Uns dels exemples del que no hauria de ser els trobem a Turquia i a Líbia.

Tant l'un com l'altre i gràcies a pactes bilaterals s'han convertit en presons a cel obert. En aquests països hi romanen centenars de milers de persones sol·licitants d'asil que sobreviuen en condicions de precarietat extrema i són sotmeses a abusos constants.

Molt probablement deu ser cert que la solució al problema que viuen aquells pobles que es veuen obligats a fugir de les terres on van néixer, no és resolt per la via d'intentar arribar al que ells consideren la terra dels seus somnis...

També deu ser cert, però, que amb rasers de doble moral la UE corre el perill de quedar-se sense el tan necessari respecte ètic.

Les solucions a un problema de complexitats tan elevades haurà de passar forçosament per les mans dels anomenats països desenvolupats i són precisament aquests els que caldrà que modifiquin i articulin algunes de les maneres com es relacionen amb els anomenats països pobres.

Les institucions que dediquem bona part del nostre temps diari a qüestions tan nobles com la defensa dels drets de les persones, tenim molt clar que l'anomenada categoria persona no ve determinada pel color de la nostra pell ni pel lloc on atzarosament vàrem néixer.

Cal, doncs, en aquests assumptes, preguntar-nos cap a on va la nostra civilització i treballar perquè la necessària solidaritat entre persones i pobles arrelhi d'una vegada i per totes en tots nosaltres i molt especialment en aquells que tenen, per delegació expressa, la facultat de dirigir el nostre futur.

Armand Soler

Defensor del Ciutadà de Badalona